

ENGELLİLERE YÖNELİK GÜVENLİK HİZMETLERİ

İçişleri Bakanlığının 03.01.2011 tarih ve B.05.1.EGM.0.11.45209 sayılı 2011/1 no'lu genelgesi

1.GENEL KOLLUK HİZMETLERİNDE ENGELLİLERE YÖNELİK HUSUSLAR

Polis, geniş bir hizmet alanında görev yapmakta ve toplumun geneline yönelik güvenlik hizmeti vermeyi amaçlamaktadır. Güvenlik hizmetlerinin sunulmasında, bireylerin içinde bulunduğu koşulların da dikkate alınması, toplum destekli polislik anlayışının önemli bir unsuru olarak kabul edilmektedir.

Polis tarafından günlük hayatın akışı içerisinde yerine getirilen "Durdurma, kimlik sorma, önleme araması uygulamaları, yol kontrolü vb. kolluk işlemleri" sırasında karşılaşılan engelli kişilerin psikolojik açıdan olumsuz etkilenmemeleri önem taşımaktadır. Bu işlemler sırasında engelli kişiler ile iletişim kurulmasında güler yüzlü ve iletişime açık bir yaklaşım sergilenecektir. Özellikle engelli çocuğu bulunan vatandaşlarımızın, çocuklarına ilişkin yapacakları yönlendirme ve bilgilendirmelere uyulacak, ailenin veya yanındaki yakınının verdiği bilgilere göre hareket edilecektir.

Engelli olduğu anlaşılan yetişkin veya çocuklara yönelik ani tepki ve müdahalelerden kaçınılacaktır.

Özellikle ilk anda engelli olup olmadığı anlaşılmayan kişilere yönelik yapılacak uygulamalarda dikkatli hareket edilecek, muhtemel olumsuzluklara sebebiyet verilmemesi açısından gerektiğinde kişinin durumuna ilişkin çevrenin bilgisine başvurulacaktır.

19.07.2008 tarihli ve 26941 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Özürölüler Veri Tabanı Oluşturulmasına ve Özürölüler Kimlik Kartı Verilmesine Dair Yönetmelik hükümlerine göre; özürölü olan kişiler hakkında kimlik kartı düzenlenebilmekte, bunun yanında özürölü kimlik kartı olmasa dahi rapor ibrazı ile özürölü haklarından yararlanmaya imkân bulunmaktadır.

Kimlik kartında; özürölünün T.C. kimlik numarası, adı, soyadı, doğum tarihi, özür oranı ve kimlik kartının verildiği ilin adı, seri numarası gibi bilgiler ile özürölünün fotoğrafı yer almaktadır. Kolluk hizmetleri kapsamında yerine getirilen kontrol ve denetimlerde, ibrazı halinde bu kimlik belgelerinin ve raporların kişinin kimliğinin belirlenmesinde dikkate alınmasına özen gösterilecektir.

Toplum destekli polislik (TDP) hizmetleri kapsamında, fiziksel çevreden kaynaklanan ve engelli kişilerin hayatını zorlaştıran olumsuzluklar tespit edildiğinde, bunların giderilmesi için gecikmeksizin ilgili kurum ve kuruluşlar ile irtibata geçilecektir.

Engelli vatandaşlarımızın durumlarının tanımlanmasında "Engelli" tabiri kullanılacak, ayrımcılık ve aşağılama içeren tabir ve kavramlardan özenle kaçınılacaktır.

2.İDARİ İŞLEMLER NEDENİYLE POLİS BİRİMLERİNE GELEN ENGELLİLERE YÖNELİK HUSUSLAR

Sürücü belgesi veya pasaport almak ile araç tescil işlemi yapmak veya parmak izi vermek gibi idari işlemleri nedeniyle polis birimlerine gelen engelli vatandaşlarımıza öncelik tanınacak, bu vatandaşlarımızın işlemlerinin gecikmeksizin sonuçlandırılmasına ağırlık verilecektir.

Buna ilişkin olarak yetkili amirlerce gerekli düzenlemeler yapılarak, yeterli sayıda personel görevlendirilecektir.

3.ENGELLİ ŞÜPHELİLERİN DURUMU

Bir suç şüphesi nedeniyle gözaltına alınan veya özgürlükleri kısıtlanan engellilerin, mevcut durumları dikkate alınarak yasal işlemlerin seri bir şekilde yürütülmesine özen gösterilecektir. Gözaltı süresince engelli kişilerin temel ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik imkânlar ölçüsünde gerekli tedbirlerin alınmasına çalışılacaktır.

Engelli olup, psikolojik ve sosyal desteğe ihtiyaç duyan şüphelilerin Cumhuriyet savcısının talimatı doğrultusunda bu hizmetlerden yararlanması yönünde gerekli çalışmalar yapılacaktır.

4.BİR OLAYDAN ZARAR GÖREN, MAĞDUR VEYA TANIK OLAN ENGELLİLER

Bir olaydan zarar gören, mağdur edilen engelli vatandaşlarımızın iş ve işlemlerinin yürütülmesine özel önem ve öncelik verilecek, bu vatandaşlarımızın bir kez daha mağdur edilmemesi için gereken tedbirler alınacaktır.

İfadesinin alınmasına ihtiyaç duyulan bir olaydan zarar gören, mağdur olan veya tanık sıfatı kazanan ve fiziksel engeli bulunan kişilerin –başka bir yere götürülmeleri gerekmedikçe- ifadelerine bulundukları yerde başvurulacaktır. Mümkün olduğunca fiziksel engelli vatandaşlarımızın, herhangi bir kolluk işlemi için yasal zorunluluk olmadıkça polis birimlerine gelmeleri istenmeyecektir.

Zarar gördüğü, mağdur olduğu veya tanık olduğu olayın etkisinde kalan engelli kişilere gerekli sosyal ve psikolojik desteğin sağlanması için ilgili kurum ve kuruluşlar ile irtibata geçilecek ve konu ile ilgili ayrıca o yerde görev yapan Toplum Destekli Polislere (TDP) bilgi verilecektir.

5.TRAFİK HİZMETLERİNDE ENGELLİLERE YÖNELİK HUSUSLAR

Engellilere duyarlı bir trafik hizmeti verilmesi, engelli vatandaşlarımızın yaşamını da kolaylaştırmaktadır. Engellilere ayrılmış park alanlarına diğer kişilerin park etmesine izin verilmeyecektir. Engelli vasıtalarının geçmesine engel unsurların kaldırımlarda bulundurulmaması için gereken tedbirlerin alınmasına önem verilecektir.

Kentlerimizde yaya trafiğine ayrılmış bulunan kaldırımların ve yaya geçitlerinin engelli vatandaşlarımız tarafından güvenli bir şekilde kullanılmalarını sağlamak üzere, buralara trafik kurallarına aykırı şekilde motorlu araçların park etmesi ve diğer engellerin konulması önlenecektir. Kaldırımların işgal edilmesine hiçbir şekilde müsamaha gösterilmeyecektir.

Sadece engelli kişilerin kullanımına tahsis edilmiş park alanlarının (özel güvenlik görevlisi bulunan gerçek kişilere ait yerler dâhil) başka kişiler tarafından kullanılması halinde, bu kişilere 2911 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 61'inci maddesinde öngörülen idari yaptırımlar uygulanacaktır.

Trafik kurallarının uygulanmasında, kendisi veya yakını engelli olan bireylerin durumuna özen gösterilecek, yapılacak işlemlerde bu hususlara dikkat edilecektir. Zihinsel veya psikolojik açıdan engelli bireyleri, özellikle çocukları rahatsız etmeyecek şekilde uygulama yapılmasına çalışılacaktır.

Görevli personelimizce, engelli bireylere yönelik gereken duyarlılık gösterilecek, gerektiğinde yapılan işlemlerde bu kişilere öncelik tanınacaktır.

Trafik kontrollerinde, engelli kişilere yönelik yakınları veya ailesi tarafından alınan tedbirler, kişinin içinde bulunduğu koşullar ve zorluklar dikkate alınarak değerlendirilecektir.

6.POLİS BİNALARI VE POLİS MERKEZLERİ

Güvenlik hizmetlerinin yürütülmesi çerçevesinde, engellilere verilen hizmetler bakımından polis binalarının uygun fiziki koşullara sahip olması büyük önem taşımaktadır. Özellikle Polis Merkezlerinin vatandaşlarımız tarafından kullanılan giriş ve çıkışları ile asansör, WC gibi iç mekânları, engellilerin ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde bir kez daha gözden geçirilecek ve gerekli iyileştirici tadilatlarla derhal başlanacaktır.

Bu çerçevede; 5378 sayılı Kanun'un Geçici Madde 2'nci maddesi, "Kamu kurum ve kuruluşlarına ait mevcut resmî yapılar, mevcut tüm yol, kaldırım, yaya geçidi, açık ve yeşil alanlar, spor alanları ve benzeri sosyal ve kültürel alt yapı alanları ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından yapılmış ve umuma açık hizmet veren her türlü yapılar bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren yedi yıl içinde özürülerin erişebilirliğine uygun duruma getirilir." hükmünü amir bulunmaktadır. Kanunla belirlenen süre ise 2012 yılında son bulacaktır.